

סילבוס לקורס תכנון

מידע בסיסי			
סמסטר, שנה – אביב תשע"ז, 2017			
שם הקורס - סטודיו נושאי – אנכי לשנים ג' ד' ה"פרו-גראמה" כאסטרטגיה ומצע לתכנון, מקרה בוחן – שכונת התקווה - עיבוי והתחדשות "סלמס" עירוני (מקומי, ישראלי). , סלמס" כשפה/כקוד		מספר הקורס	נקודות זכות – 5
מיקום הקורס			יום ושעה א' ד' 19.30 - 14.30
מנחה	אימיל	טלפון	שעות קבלה
איציק הירש	hirschp1@netvision.net.il	0522-815881	בתיאום

תיאור הקורס
מקצועות קדם – סטודיו שנים א', ב', וג'1
<p>מטרה/נושא</p> <p>עם השלמת לימודי הליבה (+) כחלק מהספירלה של תהליך ההכשרה, המטרה – לאפשר סביבת לימוד, אימון והעמקה בתהליכי חשיבה תכנונית דרך התנסויות בחיפוש, פיתוח ויישום כלים לעיבוד ה"פרו-גראמה" (כמותית ואיכותית) כאסטרטגיה ומצע לתכנון והתערבות מתוך אחריות ומחויבות לתוצאה מנומקת ורלוונטית תרבותית וחברתית.</p> <p>התנסות בבניה ויישום תהליך תכנון כולל ועצמאי.</p> <p>דרך</p> <p>פיתוח פרויקט דרך סוגיית קצה – "סלמס" עירוני מקומי במרחבי מגורים מדורדרים – מקרה בוחן – שכונת התקווה, בדגש על תהליכי היווצרות הסלמס בהקשר למיקום, חתך וצורכי המשתמשים ותחביר התכנון (מ"למעלה") מול התחביר המורכב הסמוי שנוצר מתוך צורכי הפרט בקהילה מדורדרת ודלת אמצעים וחיי היום יום הנגזרים – מ"למטה".</p> <p>כלים לאיסוף ועיבוד מידע לכדי ידע רלוונטי יניחו תשתית לבניית אסטרטגיה תכנונית והתערבות בהתאם.</p> <p>הסטודיו ילווה בקורס סל תומך שתכניו רלוונטיים למטרה/נושא הסטודיו מהנתיב של היסטוריה, תאוריה וביקורת ו/או שימור.</p> <p>רקע</p> <p>התערבות – עיבוי והתחדשות,</p> <p>מצד אחד, מתוך שילוב לימוד של סוגיית קצה כמקרה בוחן במרחב הסטודיו כמעבדה לחיפוש והעמקה אחר כלים לפיענוח המערכות הסמויות של נתוני הפרוגראמה ועיבודן לכדי תשתית לתכנון,</p> <p>ומצד שני נבחן את נושא המגורים מההיבט האנושי/תרבותי והצרכים הנגזרים בהתאם – מה שמגולם ומקבל את ביטוי באופן ישיר ובלתי אמצעי במרקמי "סלמס" וצומח על רקע של "ידע מקומי" מתפתח וארגון עצמי – מול הגישות הקפיטליסטיות העכשוויות בעידן של תרבות הצריכה (כמו פינוי בינוי) שיוצרות תהליכי ג'טריפיקציה שפוגעות במרקם חיים של קהילה והקשר שלה למקום – לרוב קהילה דלת אמצעים.</p> <p>כל זה דרך שאלת ה"אזרח" וזכותו לקורת גג במרחב שמתאים ומותאם לצרכיו, זהותו ותרבותו על רקע של מדיניות, חזון, פוליטיקה, אינטרסים, מעמד, ...שליטה ופוליטיקה של המרחב וכו'.</p> <p>במסגרת המעבדה, נוכל לחפש ולפתח כלים ללמוד להתבונן, להקשיב, לקרוא, ולזהות צרכים והתנהלות אנושית ב"מקום" לאורך זמן (אדם) ולהפכם ל"פרו-גראמה" כפלטפורמה לתכנון. מתוך כך נחפש אחר אפשרויות של התערבות, התחדשות וצמיחה דרך הקשבה למרקם החיים הקיים והנכחתו כמארח את המצטרפים החדשים ולא – עיבוי – דרך "שחקני חיזוק" שדוחקים את המרקם הקיים – פינוי (האם בלתי נמנע ?).</p>

עיבוי והתחדשות "סלמס" עירוני (מקומי ישראלי) – "סלמס" כשפה/כקוד שיודע לצמוח, למלא, לסגור, להתלבש על, להתווסף, להתרחב, להצטמצם ... לחיות, להבטיח רצף, המשכיות, ... ארגון עצמי על רקע של ידע מקומי תוך השלמת הקונטקסט השלילי של הזנחה, נטישה, תדמית, וחשיפת אנושיות במיטבה, צרכים כ"טקס", זהות, מקומיות ומטען של ערכים תרבותיים. במסגרת הסטודיו נבחן אם ובאיזה אופן יוכלו מערכות סמויות אילו להוות פרו-גראמה.

האתר/הקהילה להתערבות – שכונת התקווה, תל אביב יפו.

יעדי לימוד – מטרות פדגוגיות עיקריות

- חשיפה, התבוננות ודיון במורכבות התהליך
- לימוד דרך התנסות שמאמנת: להתבונן בתוצאות, לקבל משוב, זיהוי נושאים לתיקון, תיקון וחוזר חלילה.. = מצוינות.
- פרו-גראמה – איכותית, כמותית – כתכנית פעולה/אסטרטגיה לתכנון
- ממידע לידע – התנסות מעמיקה בכלים לעיבוד מידע – התבוננות, איסוף ותייעוד, חקירה, ניתוח, שאלות, מיון, בחירה, עמדה – כל אלה דרך חיפוש כלי ייצוג רלוונטיים כמצע לפיתוח תכנון.
- שילוב תכנים של קורס סל/תומך בפיתוח הפרויקט,
- תקדימים כמידע וידע תומכים ובסיס לדיון והתערבות
- ה"טקס" – מקום לתפקוד/צורך – פרוק והרכבה מחדש (הלחנה).
- כלים לזיהוי ופיתוח רעיונות ותרגומן כגורם מארגן,
- חומר / צורה / תפקוד / חוויה / מקום
- חשיפה לחשיבה סטרוקטוראלית – תזמור הדיסציפלינות הרלוונטיות לפרויקט.
- התערבות בקונטקסט סביבתי/אורבני, אקולוגי וחברתי.
- בניית טרמינולוגיה רלוונטית,
- לימוד והבנת ק.מ. (רמת פירוט) בתהליך פיתוח הפרויקט
- שאלת המקבץ/המכלול והערך המוסף.
- האופן שבו חלל נתפש, נחוזה ומתפקד ע"פ מאפייניו,
- חשיפה למגוון גישות דרך דיונים משותפים, הגשת ביניים, הגשה "אילמת" ו "מרתון דעה נוספת"
- פיתוח יכולת לדיון ביקורתי, למיקוד עמדה, משוב,
- חדות יצירה

שיטות הוראה

10 שעות סטודיו שבועיות בשני מפגשים בני 5 שעות כ"א.
לימוד דרך התנסות חווייתית שנתמכת בהעברת ידע במטרה להתאמן בהבנה, הטמעה ויישום.
תרגילי פתיחה (אישי ו/או קבוצתי), תרגילים ממוקדים לחוליות בתהליך (אישי ו/או קבוצתי), במקביל פיתוח פרויקט מרכזי לאורך כל הסמסטר (אישי) דרך עבודה בסטודיו ובבית, משוב/ הנחיות קבוצתיות ואישיות וחוזר חלילה, סיורים, מרתון דעה נוספת והגשות.

חומרים

מקורות לקורס (ספרים, מאמרים) – **יפורט בהמשך לקראת ובמהלך הסמסטר**

1. negotiate my boundary! +RAMTV
2. של מי העיר הזאת – תכנון ידע וחיי היום יום, טובי פלנסטר
3. ז'ורז' פרק – חלל וכו'
4. Space Syntax
5. Representation
6. וולטר בנג'מין - המשוטט
7. עיר המחר 'האפורה' - ארז צפדיה ואורן יפתחאל -
8. מישל דה סרטו – פילוסוף וסוציאולוג – המצאת היומיום
9. אקטיביזם
10. השליטה והפוליטיקה של המרחב
11. שיקם שכונות
12. Rural Studio – Samuel Mockbee
13. שטוף הציבור
14. ארגון עצמי – פרופ' יובל פורטוגלי
15. כריסטופר אלכסנדר
14. חומרים נוספים – בהמשך ובמהלך הסמסטר

דרישות הקורס

מטלות ותוצרים,

1. פיתוח פרויקט במהלך הסמסטר דרך השתתפות פעילה בסטודיו,
2. סיורים,
3. הגשות – הכוללות בין השאר: את **תהליך בניית הפרויקט** - מיון, מתוך ראיית התהליך הכולל של הסמסטר, של העיקר והטפל, תוך קידוד וזיקוק **עמדה והתערבות** באופן בהיר וממצה.
4. בניית פרו-גרמה - כמותי ואיכותי - צרכים, תפקוד ומשתמשים כאסטרטגיה לתכנון והתערבות בהתאם. מתוך גישה אישית וביקורתית לפרשנות שנותן המרחב הפיסי/חברתי/תרבותי הקיים למושגים רלוונטיים כמו: מגורים, קהילה, היסטוריה, ערוב שימושים, מרקם, וכו'. אופי היחסים האנושיים שהתכנון מבקש לפתח (לעודד, להחליש, לבנות) ואופן המימוש.
5. עריכה והצגת חומר באופן ברור לצורך דיון משותף דרך סכמות, הסברים, הצלבת אינפורמציה, ציטוטים / תקדימים אמצעי ייצוג ועריכה גרפיים וחומריים המתאימים לתוכן הנדון
6. **סיכום בכתב** המבהיר את השקפת העולם של המתכנן ביחס לעקרונות התכנון והביטויים התכנוניים **המוצאיים** השקפה זאת לאור – תמצית דברים.
7. מתוך התבוננות בתוצאות - **המשך פיתוח** פוטנציאלי – (שאלות, סוגיות, כיוון...)
8. **קורס הסל/תומך** כמשענת לפיתוח הפרויקט

מדיניות הערכה

קריטריונים להערכת העבודה של הסטודנט ומשקלם-

- נוכחות והשתתפות פעילה בסטודיו,
- התהליך – חיפוש ובנייה של תהליך כולל ועצמאי
- משוב,
- היכולת לאסוף, לעבד, למיין, לנקוט עמדה ולהגיב,
- העיסוק וההעמקה במושגים בסיסיים כמו – מגורים, קהילה, צרכים, מקבץ, סטרוקטורה, ... והצעות ליישומם בפרויקט.
- חיפוש, חקירה והשימוש באמצעי ייצוג - דיאגרמתיים, סכמתיים – דו, תלת - מימד והפשטה
- זיהוי ופיתוח רעיון כגורם מארגן/סכמה ותרגומם דרך הכלים שנרכשו,
- היכולת לשאול (מול המובן מאליו) בנושאים וסוגיות רלוונטיות בנוגע לתהליך ותכני הפרויקט,
- חיפוש ושימוש אחראי בטרמינולוגיה רלוונטית,

מתוך כך :

• פתיחות וגמישות בחשיבה • יכולת לטפל בבעיה מורכבת • יכולת הפשטה ותרגומה לרעיונות תכנוניים • יכולת אינטגרציה בחשיבה ופתרונות • ביקורת עצמית • גישה אינטואיטיבית • חשיבה עצמאית	• סקרנות, חיפוש דרך • התפתחות שיטתית • פתיחות לביקורת • יכולת לנצל הנחיה כמנוף • יכולת לנצל אינפורמציה מדיון כמנוף • חדוות יצירה

נהלים למתן ציונים והערכה –

הגשות באיחור – תנאים – ע"פ התנאים הטכניים והפקולטיים